

Minister
Staatssecretaris

Bestuurskern

Dir. Openbaar Vervoer en
Spoor
Veiligheid en Goederen

Contactpersoon

10.2.e

M +31(0)6-10.2.e
10.2.e@minienw.
nl

Datum

15 juli 2020

Kenmerk

IENW/BSK-2020/143137

Bijlage(n)

5

beslisnota

Toerisme en Internationaal

Inleiding

Met deze verzamelnota wordt u geïnformeerd over diverse (internationale) ontwikkelingen op het terrein van binnenlands- en buitenlands toerisme en de effecten hiervan op de verschillende modaliteiten. Gedurende de zomer zullen wij u met een frequentie van twee weken van relevante ontwikkelingen op dit terrein op de hoogte houden. Naast het informatieve deel bevat deze nota ook een aantal beslispunten. De beslispunten zijn per onderwerp opgenomen en ook in de tekstgedeelten kenbaar gemaakt.

De volgende onderwerpen komen in deze nota aan bod:

1. Overzicht welke maatregelen per modaliteit van kracht zijn;
2. Luchtvaart;
3. Internationale trein;
4. Maritiem;
5. Europese ontwikkelingen;
6. Binnenlands toerisme.

Geadviseerd besluit

1. U (minister en staatssecretaris) zouden kunnen overwegen deze zomer een of tweemaal door een bureau een drukmeting op Schiphol Plaza (inclusief de treinperrons) uit te laten voeren. Dit om zelf een beeld te krijgen bij de situatie op een zeer druk knooppunt.
2. U (minister) zou kunnen overwegen een specifieke monitoring uit laten voeren m.b.t. de aanpak in vliegtuigen deze zomer. VWS houdt ons echter op de hoogte over besmettingen die kunnen worden herleid naar het vliegverkeer.
3. U (staatssecretaris) wordt geadviseerd in bijvoorbeeld het NOVB te verkennen hoe vervoerders aan kijken tegen de invoering van een gezondheidsverklaring in het internationale treinverkeer.
4. U kunt ter kennisgeving aannemen dat IenW samen met VWS nadere afspraken maakt over een veilige opstart van de riviercruises en aanpassingen voorstelt t.a.v. het nu gebruikte protocol.

5. U (minister) wordt geadviseerd vanaf heden brieven over de besluitvorming m.b.t. het opheffen van het inreisverbod voor derde landen (EU veilige landenlijst) niet langer te ondertekenen.
6. U (minister en staatssecretaris) worden gevraagd in te stemmen met de positie die Nederland momenteel inneemt in Brussel over het aannemen van de Raadsconclusies over hygiëne en preventieve maatregelen in het (grensoverschrijdend) personenverkeer.
7. Voor een bestuurlijk overleg inzake toerisme en vrije tijd kunt u (minister) desgewenst aansluiten bij de periodieke overleggen die EZK met de sector toerisme & vrije tijd heeft.

1. Overzicht welke maatregelen per modaliteit van kracht zijn

Als inleiding treft u hieronder een overzicht aan wat er op dit moment voor reizen met verschillende modaliteiten van en naar Nederland geldt. Wat opvalt is dat voor luchtvaart het meeste is geregeld, voor de andere modaliteiten is dat minder het geval. Dat heeft ertoe geleid om te beoordelen wat de mogelijkheden zijn om soortgelijke maatregelen, zoals deze nu voor luchtvaart zijn genomen, ook voor bijvoorbeeld de internationale trein te kunnen nemen. Ook VWS heeft hierop gewezen en het gesprek zal hierover dan worden aangegaan.

Meer informatie over deze tabel vindt u in de toelichting onderaan deze nota.

Modaliteit	Aanwizing VWS	Gezondheidsverklaring	Gezondheidscheck	Triage	Heeft RIVM protocol bekeken?	Mondkapjesplicht
Vliegtuig	✓	✓	✓		✓	✓
Internationale trein						✓
Ferry (NL-VK)						②
Riviercruise			✓	✓	✓	
Bus/touringcar	✓			✓	①	✓
Auto						

Voor alle modaliteiten zal verder nog in kaart worden gebracht wat de (juridische) mogelijkheden zijn om vergaande maatregelen als een verbod of een gezondheidsverklaring in te voeren. Deze uitkristallisering zal gebruikt worden bij verschillende scenario's die interdepartementaal worden beoordeeld. Ten aanzien van een aantal aspecten wordt in de nota al aandacht besteed.

1. Luchtvaart

Geadviseerd besluit

1. Ter kennisgeving een (vertrouwelijk) overzicht van alle inkomende en uitgaande vluchten op Schiphol van 3 t/m 6 juli;
2. Ter kennisgeving een (vertrouwelijk) overzicht van alle inkomende en uitgaande vluchten naar Eindhoven, Groningen en Maastricht. U kunt dit overzicht ter kennisgeving aannemen.
3. U (minister en staatssecretaris) zou kunnen overwegen deze zomer een of tweemaal door een bureau een drukmeting op Schiphol Plaza (inclusief de treinperrons) uit te voeren. Dit om zelf een beeld te krijgen bij de situatie op een zeer druk knooppunt.
4. U (minister) zou kunnen overwegen hier een specifieke monitoring op te laten uitvoeren deze zomer. VWS houdt ons echter op de hoogte over besmettingen die kunnen worden herleid naar het vliegverkeer.

Algemene indruk

Een aantal Europese luchtvaartmaatschappijen is op 1 juli weer begonnen met vliegen, andere maatschappijen hebben hun vluchten op dezelfde datum flink opgeschroefd. Bij de luchtvaartmaatschappijen was lange tijd het beeld dat de low-cost airlines achterbleven in het herstel. Maar ook zij hebben vanaf 1 juli hun vluchtuitvoering hervat. Bij Ryanair, de grootste low-cost airline van Europa, gaat het om (+1905%) ten opzichte van twee weken geleden. In de volgende nota zal worden uitgezocht hoe dit zich verhoudt tot cijfers van een jaar geleden. In vergelijking tot twee weken geleden, is op Schiphol ongeveer een derde meer verkeer.

Monitoring vliegverkeer

In **BIJLAGE 1** treft u ter kennisgeving een (zeer vertrouwelijke) overzicht van alle inkomende en uitgaande vluchten op Schiphol van 3 t/m 6 juli met daarbij een uitsplitsing naar het percentage transferpassagiers. Het overzicht laat zien dat Schiphol ook in tijden van corona een belangrijke hubfunctie heeft. Dit geldt bijvoorbeeld voor vluchten van en naar Aziatische landen, maar ook m.b.t. 'risicolanden' als de VS (bijna 50% transfer), Mexico (36%) en Brazilië (ca. 25%). Daarnaast is het aantal vluchten richting zonnige bestemmingen toegenomen. De meeste passagiers worden vervoerd van en naar Frankrijk, het VK, Italië en Spanje. Er is ook uitvraag gedaan bij de luchthavens Groningen Eelde, Eindhoven, Maastricht Aachen en Rotterdam The Hague. De gegevens van deze luchthavens, behoudens Rotterdam The Hague, vindt u in **BIJLAGE 2**. Opvallend is dat het met name het aantal vluchten van en naar Europese bestemmingen rondom de Middellandse Zee via Eindhoven Airport is toegenomen. Dit lijkt erop te duiden dat een toenemend aantal Nederlanders weer op zonzakantie gaat binnen het Schengengebied. U kunt dit overzicht ter kennisgeving aannemen. In de komende weken wordt gemonitord of deze trend aanhoudt.

Monitoring Schiphol

In de Kamerbrief over Covid-19 en luchtvaart d.d. 12 juni heeft u aangegeven samen met de sector, JenV en de veiligheidsregio's de situatie op de Nederlandse luchthavens m.b.t. de naleving van de 1,5 m afstand, hygiëne en informatievoorziening en de implementatie van de gezondheidsverklaring en -check te monitoren. In een stuurgroep waarin IenW, vertegenwoordigers uit de luchtvaartsector en VWS zitten, wordt tweewekelijks besproken hoe druk het o.a. op de luchthavens is. Deze stuurgroep heeft hiervoor meerdere informatiebronnen, waaronder BOA's en de KMar. Indien er tussentijds al problemen op de luchthavens geconstateerd worden, wordt IenW direct geïnformeerd door de veiligheidsregio's. Schiphol geeft aan de drukte goed te kunnen managen. BOA's en de KMar hebben nog weinig hoeven ingrijpen. U

zou kunnen overwegen deze zomer een of tweemaal door een bureau een drukmeting op Schiphol Plaza (inclusief de treinperrons) uit te voeren. Dit om zelf een beeld te krijgen bij de situatie op een zeer druk knooppunt.

In de eerdergenoemde Kamerbrief heeft u ook aangegeven de aanpak, waardoor er geen capaciteitsrestrictie aan boord van vliegtuigen noodzakelijk wordt geacht, te monitoren. Deze aanpak bestaat uit de combinatie van de gezondheidscheck, het unieke ventilatiesysteem, mondkapjes en de mogelijkheid om gericht bron- en contactonderzoek te doen. U zou kunnen overwegen hier een specifieke monitoring op te laten uitvoeren deze zomer. VWS houdt ons echter op de hoogte over besmettingen die kunnen worden herleid naar het vliegverkeer. Ook neemt VWS deel aan de tweewekelijkse stuurgroep. Het algemene beeld is dat de regel m.b.t. het hebben van een gezondheidsverklaring op Schiphol goed wordt nageleefd. De Nederlandse luchthavens hebben hierover afspraken gemaakt met alle airlines. Airlines worden continue geïnformeerd over aanpassing reisadviezen, quarantaine etc. via de NOTAM (IenW) en via communicatiekanalen van de Nederlandse luchthavens en BARIN (belangenorganisatie van in Nederland actieve luchtvaartmaatschappijen). Hoe dit zit voor de andere luchthavens in Nederland, zal worden meegenomen in de volgende nota.

Moties

Deze zomer wordt ook gewerkt aan de uitvoering van een drietal luchtvaart gerelateerde moties over HEPA filters, een gezondheidsprotocol voor reizigers uit hoog risico gebieden en mitigerende maatregelen binnen de luchtvaart. Over de uitvoering van deze moties zal op een later moment teruggekoppeld worden.

2. Internationale trein

Geadviseerd besluit

1. U (staatssecretaris) wordt geadviseerd in bijvoorbeeld het NOVB eerst te verkennen hoe vervoerders aan kijken tegen de invoering van een gezondheidsverklaring in het internationale treinverkeer.

Er lopen gesprekken met NS International met als doel wekelijks een overzicht te ontvangen van het aantal internationale treinen. Vanaf 9 juli rijdt de Eurostar weer tussen AMS-LON. Reizigers vanaf 18 jaar die naar het Verenigd Koninkrijk reizen zijn op grond van Britse wetgeving verplicht een ingevuld locatieformulier bij zich te hebben. Het gaat om een online in te vullen verklaring. Reizigers riskeren een boete van £100 als ze hier niet aan voldoen.

In overleg met HBJZ is gekeken naar wat de (on)mogelijkheden zijn om beperkingen te stellen aan het internationaal treinverkeer. In eerste instantie is gekeken naar een mogelijk treinverbod. Behoudens de bestaande mogelijkheid van de veiligheidsregio's om op grond van de noodverordening het openbaar vervoer in overleg met vervoerders stil te leggen, zijn er zeer beperkte wettelijke bevoegdheden om een internationale trein de toegang tot Nederland te ontzeggen. Een dergelijk verbod door de grenzen te sluiten raakt aan het vrij verkeer van personen in de EU en volgens de Europese Commissie moet daarmee terughoudend worden omgegaan.

Vervolgens is ook gekeken naar een eventuele verplichting voor ingaande treinreizigers naar Nederland om – net zoals voor luchtvaart - een gezondheidsverklaring bij zich te hebben. De mogelijkheden hiervoor zijn beperkter dan voor lucht- en zeevaart, omdat de Wet Publieke Gezondheid geen bepalingen t.a.v. treinverkeer kent die de voorzitter van de

veiligheidsregio de bevoegdheid geeft om bijvoorbeeld een gezondheidsverklaring verplicht te stellen. Een wettelijke grondslag voor een aanwijzing van M VWS ontbreekt dus. Op dit moment wordt bekeken of het wetsvoorstel voor een Tijdelijke Wet maatregelen COVID-19 hiervoor een haakje biedt en of we bij dit proces kunnen aanhaken.

De enige weg die dan nog open staat om dit toch te regelen is via afspraken met de vervoerders. Daar het gaat om de verwerking van persoons- en gezondheidsgegevens is dit niet zonder beperkingen. Het is daarbij van belang onderscheid te maken tussen een formulier dat online moet worden ingevuld en uitgedraaid moet worden meegenomen door de passagier of een formulier dat niet digitaal wordt verwerkt, maar dat passagiers slechts bij zich moeten hebben tijdens de reis. Voor het eerste geval is deze mogelijkheid er alleen als er een wettelijke grondslag daarvoor is die daarvoor de bevoegdheid biedt. De tweede mogelijkheid, waarbij het formulier niet (digitaal) wordt verwerkt is ook niet zonder beperkingen. Ook hier raak je aan privacy- en grondrechtaspecten, zoals of en wat wordt er precies van de passagier gecontroleerd en wat is de impact van een dergelijke maatregel. U wordt geadviseerd in bijvoorbeeld het NOVB eerst te verkennen hoe vervoerders hier tegen aan kijken. Als deze mogelijkheid serieus wordt overwogen, dan is een Privacy Impact Assessment (PIA) noodzakelijk om te beoordelen of bovenstaande maatregel geheel conform de Algemene Verordening Gegevensbescherming is. De Autoriteit Persoonsgegevens beoordeelt dit. Vervolgens moet dan naar de verdere inkleuring van een dergelijke maatregel worden gekeken.

Hierbij is het van belang om duidelijk te hebben wat precies de wens van VWS op dit gebied is. Als VWS dit voor de volksgezondheid van belang acht, wordt de beargumentering van de nut en noodzaak in het kader van de PIA-toets in grote mate gedekt. Er zal daarom met VWS contact worden gezocht op dit punt.

3. Maritiem

Geadviseerd besluit

1. U kunt ter kennisgeving aannemen dat IenW samen met VWS nadere afspraken maakt over een veilige opstart van de riviercruises en aanpassingen voorstelt t.a.v. het nu gebruikte protocol.

Aantallen

Bij de havenautoriteiten in Rotterdam zijn enkele aanvragen binnengekomen om gefaseerd de zee-cruises te hervatten. Hierin wordt gesproken over een eerste fase waarin de schepen met 60-70% van de passagiersbezetting te laten varen voor in eerste instantie korte cruises. Deze bezetting komt bij een zeegaande cruise overeen met een passagiersaantal van ongeveer 2000 personen. In de plannen wordt gesproken over het aandoen van enkele Europese havens. Een schatting van het verwachte aantal afvaarten is niet gegeven. In Amsterdam zijn nog nauwelijks concrete aanmeldingen van zeegaande cruises. In **BIJLAGE 3** treft u een overzicht van de verwachte aantallen en passagiers van de zee-cruises.

De Europese brancheorganisaties heeft aangegeven dat er momenteel ongeveer 25 riviercruises varen, van de pakweg 350 die in Noordwest-Europa actief zijn, geëxploiteerd door zo'n 6 á 7 rederijen. Bij benadering gaat het om ongeveer 125 passagiers per schip. Deze vaart betreft vooral Rijnvaart en heeft Amsterdam meestal als eindpunt. De rederijen hebben aangegeven tot 70% bezetting op schepen te handhaven. In **BIJLAGE 3** treft u een overzicht van de verwachte aantallen en passagiers van de riviercruises.

Ferry's

Vanuit Nederland wordt alleen internationaal op het VK gevaren met ferry's voor passagiersvaart met drie ferrymaatschappijen namelijk het Deense DFDS (IJmuiden-Newcastle), het Britse P&O ferries (Rotterdam-Hull) en het Zweedse Stenaline (Hoek van Holland-Harwich). De sector volgt over het algemeen het protocol dat door de internationale brancheorganisatie Interferry is opgesteld. Het protocol raadt aan dat iedere reiziger een gezondheidsverklaring bij zich draagt. Dit stellen DFSD, P&O ferries en Stenaline niet verplicht. Reizigers vanuit Nederland naar het VK moeten een Passenger Locator Form invullen, met informatie over de verblijfplaats(en). Hieraan werd ook gerefereerd m.b.t. het internationaal treinverkeer. In Engelse en Franse wateren is naast de 1,5 meter afstand het dragen van een mondkapje verplicht (in NL wateren niet). DFDS gaat vanaf 15 juli weer varen op Newcastle.

Er lopen gesprekken met de drie ferrymaatschappijen om met regelmaat een overzicht te krijgen van het aantal ferryovertochten/passagiers.

Protocol zee- en riviercruise

De internationale brancheorganisatie voor de zee- en riviercruise heeft meegewerkt aan een uitgebreid protocol voor de veilige opstart van cruises, namelijk de "EU Healthy Gateways' COVID-19 guidance". Dit protocol bevat richtlijnen voor o.a. een gefaseerde opstart, voldoende test- en quarantainefaciliteiten aan boord en samenwerking met de havens (toegang tot lokale zorg) en goede ventilatie. Het RIVM en de GGD Amsterdam en Rotterdam hebben op 8 juli jl. gesproken over de zee- en riviercruises. Beiden hebben daarin aangegeven het protocol van de riviercruise – opgesteld door de Europese belangenorganisatie (European Barge Union) – te summier te vinden. Volgens het RIVM biedt het protocol te weinig garanties voor waarborging van de 1,5m afstand. De mogelijkheden tot quarantaine en isolatie aan boord zijn onvoldoende uitgewerkt. De risico's van een uitbraak op een (rivier) cruiseschip zijn daardoor groot gezien de doelgroep die over het algemeen bestaat uit gepensioneerden. Deze groep heeft een grotere kans op een ziekenhuisopname wat kan leiden tot druk op de lokale curatieve zorg. Een uitbraak geeft ook een grote belasting voor de GGD m.b.t. het uitvoeren van bron-en contactonderzoek (BCO). Het internationale karakter van een cruise, met passagiers afkomstig uit verschillende landen, maakt het BCO ingewikkeld. Het RIVM en de GGD'en komen nog met suggesties voor aanpassing van het protocol. De betrokken GGD'en en veiligheidsregio's zijn daarnaast in overleg over de mogelijkheden voor handhaving op de 1,5m afstand. In overleg met IenW en VWS worden er nadere afspraken met de sector gemaakt. U kunt de informatie ter kennisgeving aannemen.

4. Europese ontwikkelingen

Geadviseerd besluit

1. U wordt geadviseerd vanaf heden brieven over de besluitvorming m.b.t. het opheffen van het inreisverbod voor derde landen (EU veilige landenlijst) in beginsel niet langer te ondertekenen.
2. U wordt gevraagd in te stemmen met de positie die Nederland momenteel inneemt in Brussel over het aannemen van de Raadsconclusies over hygiëne en preventieve maatregelen in het (grensoverschrijdend) personenverkeer.

EU-inreisverbod

De eerste versie van de EU veilige landenlijst (landen buiten EU/Schengen waarvoor geen inreisverbod voor niet-essentiële (vlieg)reizen geldt) dateert van 30 juni jl. Deze lijst wordt in principe eens in de twee weken herzien, of sneller indien de gezondheidssituatie in een land op de lijst sterk verslechtert. Het is tot dusver een vrij chaotisch proces gebleken. Iedere lidstaat implementeert de lijst op eigen wijze. Sommige landen gaan zelfs verder en laten meer landen toe (Slovenië en Slowakije) dan die op de lijst staan. Met het Duitse voorzitterschap sinds 1 juli jl. wordt gehoopt op een meer gestructureerde aanpak. Inzet van NL blijft een uniforme implementatie van de veilige landenlijst in de EU. De Nederlandse besluitvorming over het inreisverbod en uitvoering van de besluiten in Brussel zijn hoofdzakelijk de verantwoordelijkheid van uw collega-ministers van JenV, BZ en VWS. Uw rol heeft vooral betrekking op de uitvoeringsaspecten. Wij adviseren u derhalve vanaf heden brieven over de besluitvorming m.b.t. het opheffen van het inreisverbod voor derde landen (EU veilige landenlijst) niet langer te ondertekenen. Mochten er op een bepaald moment specifieke uitvoeringsaspecten op het terrein van IenW spelen op, dan zal u wel om mede-ondertekening worden gevraagd. Deze werkwijze zal in de eerstvolgende MCC-19 ter bevestiging op tafel liggen.

Op 14 juli jl. is er in Brussel in het kader van de tweewekelijkse cyclus onderhandeld over wijzigingen van de veilige landenlijst. De lidstaten zijn het eens geworden over het punt dat er geen landen worden toegevoegd aan de lijst. De landen Servië en Montenegro worden vanwege de verslechterde gezondheidssituatie van de veilige landenlijst verwijderd. FRA had voorgesteld om Algerije er ook af te halen, maar daarvan is gezegd besluitvorming hierover uit te stellen tot dat er nieuwe cijfers van ECDC binnen komen. De Europese diplomatieke dienst heeft contact gehad met China. Daaruit bleek dat China de grenzen voorlopig nog niet open stelt voor Europese landen. De Commissie, ZWE, ROE en POR roepen op tot meer harmonisatie aan de binnengrenzen. De CIE heeft aangegeven met richtsnoeren te komen. Er zal worden uitgezocht wat de CIE hiermee bedoeld.

Uitzonderingscategorieën op het EU-inreisverbod

Naast de veilige landenlijst is er op 30 juni jl. ook overeenstemming bereikt over een lijst met uitzonderingscategorieën op het EU-inreisverbod. Dit geldt bijvoorbeeld voor luchtvaartpersoneel of reizigers met een noodzakelijke familiereden.¹ Onder druk van een aantal multinationals heeft EZK een voorstel gedaan om de lijst met uitzonderingscategorieën uit te breiden, dit moet althans de inzet worden van de onderhandelingen in Brussel (**BIJLAGE 4**). Het

¹ Zie verder: Passagiers in transit, luchtvaartpersoneel, zorgprofessionals (inclusief medische onderzoekers en zorgpersoneel voor de ouderenzorg en alleen wanneer zij reizen voor werk), grenswerkers, transport personeel, diplomaten, personeel van internationale organisaties en personen uitgenodigd door internationale organisaties, militair personeel, humanitaire hulpverleners, personeel ten behoeve van civiele bescherming, zeevaarders en personen die reizen voor noodzakelijke familieredenen.

belang van IenW zit hem vooral in de uitvoering. Bij een forse uitbreiding, hetgeen het gevolg is als we mogen uitgaan van de lijst van EZK, heeft dat grote gevolgen voor bijvoorbeeld luchtvaartmaatschappijen en de KMar. Met name om die reden wordt er door EZK en andere departementen nog eens kritisch naar de lijst gekeken door het bijvoorbeeld verder te clausuleren en ook na te gaan hoe andere lidstaten hiernaar kijken.

Implementatie van het (opheffen van het) inreisverbod in Nederland

Door de luchtvaartsector is in een stuurgroep met o.a. IenW en VWS van 9 juli jl. aangegeven dat de korte implementatie van wijzingen in het inreisverbod (zoals Servië en Montenegro) niet goed werkbaar is. Op dit moment wordt door IenW in kaart gebracht hoe veel tijd de voorbereidende processen vragen.

Kwesties en knelpunten, zoals over de uitzonderingscategorieën en een eventuele marge t.a.v. de implementatie van het inreisverbod om praktische uitvoerbaarheidsaspecten te ondervangen worden op ambtelijk niveau met andere departementen besproken en afgestemd. Zo wordt het IenW-perspectief meegenomen in de inzetbepaling van het NL-standpunt in Brussel en bij de nationale besluitvorming over het inreisverbod.

Concept-Raadsconclusies over de naleving van dezelfde hygiënevoorschriften en voorzorgsmaatregelen ter waarborg van grensoverschrijdend vervoer

Op 1 juli heeft DUI als nieuwe voorzitter van de Europese Unie een voorstel gedaan voor Raadsconclusies over het naleven van maatregelen in het (grensoverschrijdend) vervoer die verdere besmetting moeten voorkomen, dan wel in hoge mate moeten voorkomen. Het voorstel ziet op alle modaliteiten, verwijst naar protocollen die inmiddels voor veel transportmodaliteiten zijn opgesteld en benadrukt dat reizigers vooraf goed geïnformeerd worden over de maatregelen waaraan zij zich onderweg te houden hebben (transparantie). De Permanente Vertegenwoordiging heeft als instructie meegekregen dat

1. Zolang er in de Raad voldoende steun is om deze Raadsconclusies af te ronden, zal Nederland hier constructief aan meewerken, maar Nederland kan er ook mee leven als er geen Raadsconclusies worden vastgesteld of dat er voor een lichtere vorm dan Raadsconclusies wordt gekozen (zoals voorzitterschapsconclusies).
2. Voorts is n.a.v. van de motie Postma (CDA) van 23 juni jl., waarin de regering o.a. wordt verzocht de autovakantielandstaten aan te sporen te zorgen voor extra goede hygiënemaatregelen tijdens de drukke zomermaanden op verzorgingsplaatsen (inclusief tankstations langs snelwegen), ingebracht om ook juist op dit terrein tot een gelijkaardige aanpak te komen en dit mee te nemen in de raadsconclusies. Als dit wordt overgenomen voldoet u (minister) reeds aan een deel van het dictum van de motie.

Na behandeling van de tekst in de Raadswerkgroep, gaat deze door naar Coreper I gevolgd door een schriftelijke goedkeuringronde. U wordt gevraagd in te stemmen met de positie die Nederland momenteel inneemt in Brussel over het aannemen van de Raadsconclusies over hygiëne en preventieve maatregelen in het (grensoverschrijdend) personenverkeer.

België

Op 13 juli heeft de minister van JenV met zijn Belgische collega afgesproken dat bij een eventuele tweede golf de Nederlands-Belgische grens in principe

open blijft en dat er meer en beter overlegd zal gaan worden over maatregelen die in beide landen genomen zullen worden. Dit betekent voor het vrachtverkeer dat er bij de grens met België ook geen speciale *green lanes* nodig zullen zijn.

Global Policy Monitor van Rebel

Bijgevoegd in **BIJLAGE 5** treft ook de laatste versie van de internationale beleidsmonitor van adviesbureau Rebel op het terrein van mobiliteit aan. Enkele opvallende punten hierin zijn:

- Dat – ondanks de redelijk overeenkomstige maatregelen tijdens de crisis – het gebruik van het OV in Nieuw-Zeeland veel hoger is dan in Nederland;
- In een aantal onderzochte steden/landen de beleidsvoornemens op het terrein van fietsen een stimulans hebben gekregen door de crisis;
- De OV-autoriteit in Londen heeft samen met de Britse regering besloten dat de seniorenpas tijdens de ochtendspits niet geldig is. Hiermee moet het OV ontlast worden.

Onderaan deze nota leest u verder ook de laatste stand van zaken m.b.t. de situatie in het Caribisch deel van Nederland en het Koninkrijk.

5. Binnenlands toerisme

Geadviseerd besluit:

1. Voor een bestuurlijk overleg kunt u (minister) desgewenst aansluiten bij de periodieke overleggen die EZK met de sector toerisme & vrije tijd heeft.

Mobiliteit en evenementen

Per 1 juli is het weer mogelijk om, onder voorwaarden, evenementen te organiseren en hiervoor vergunningen aan te vragen. Net als bij de andere versoepelingen van de maatregelen zal ook dit gepaard gaan met een toename van de mobiliteit. Voorwaarde hiervoor is dat dit gebeurt op een veilige manier en met 1,5 meter afstand tussen mensen. IenW is hiervoor aangehaakt bij de interdepartementale adviesgroep 'bijeenkomsten COVID-19', onder leiding van SZW. Deze adviesgroep is onder andere gevraagd inbreng te leveren op het Concept Werkwijze evenementen COVID-19 van veiligheidsregio's, eerder aangekondigd als 'Landelijk toetsingskader evenementen in de corona samenleving'. IenW heeft meegegeven dat de stromen (breder dan OV) naar en van een evenement in de werkwijze duidelijker meegenomen moeten worden. Het CROW zal daarnaast in de notitie stedelijke mobiliteit in de anderhalvemetersamenleving aandacht aan dit onderwerp besteden.

Gesprek met vertegenwoordigers van de toerisme- en vrije tijdssector

Op 23 juni jl. heeft u beiden een gesprek gehad met de toerisme- & vrije tijdssector. De belangrijkste afspraken en acties uit dit gesprek waren:

- o **Communicatie:** samen optrekken en een eenduidige boodschap uitstralen onder andere door middel van de al bestaande campagnes, zoals #Hier moet je zijn en #Varen doen we samen. Er zijn diverse acties in gang gezet waarbij aangesloten is bij de werkgroep communicatie en openbare ruimte van de interdepartementale projectdirectie Covid-19

- Met data sturen op mobiliteit en bezoekersstromen: het NBTC komt medio juli t.a.v. de onderwerpen visitorsmanagement en communicatie met een voorstel over:
 1. Een deep dive in de beschikbare feiten en cijfers
 2. Formatie van een 'expertgroep' (inclusief praktijkexperts).
- Samenwerking communicatie met ANWB: met de ANWB is afgesproken dat de boodschap 'Mijd drukte en reis buiten de spits' bij de routeplanner komt te staan. Als de situatie ernaar vraagt, krijgt de boodschap een plek op NOS Teletekst, ANWB.nl/verkeer en Twitter. Als het uit de hand dreigt te lopen in een situatie zal ook de radioverkeersinformatie gebruikt worden.
- De follow-up acties lopen primair via de interdepartementale projectdirectie. IenW is hierbij aangesloten. Voor een bestuurlijk overleg kunt u desgewenst aansluiten bij de periodieke overleggen die EZK met de sector toerisme & vrije tijd heeft.

10.2.e

Toelichting

Bij tabel:

Toelichting vliegtuig:

1. Gezondheidsverklaring & quarantaine

Middels een aanwijzing van VWS is de gezondheidsverklaring voor inkomende/uitgaande passagiers en afgeven van dringend advies tot thuisquarantaine verplicht gesteld voor de NL luchtvaartmaatschappijen en luchthavens. De implementatie van de aanwijzing gaat als volgt: van voorzitter veiligheidsregio naar luchthaven en de luchthavens vertalen dit in afspraken met de luchtvaartmaatschappijen. NB. Ook met de buitenlandse luchtvaartmaatschappijen maken de NL luchthavens afspraken. Daarnaast vindt brede informatievoorziening plaats, onder andere via de NOTAM en bijbehorend informatiepakket.

2. Mondkapjesplicht

Mondkapjesplicht op aangewezen plaatsen (incheck, douane etc.) op de NL luchthavens en aan boord.

Toelichting trein: In Europees verband wordt door het agentschap (ERA) gewerkt aan een protocol voor Europees treinverkeer. De verwachting is dat dit binnenkort gepubliceerd zal worden. In alle internationale treinen geldt een mondkapjesplicht.

Toelichting ferry: Er varen vanuit NL drie ferrymaatschappijen van en naar het VK: DFDS (IJmuiden-Newcastle), P&O ferries (Rotterdam-Hull) en Stenaline (Hoek van Holland-Harwich). De sector volgt over het algemeen het protocol dat door de Europese Brancheorganisatie Interferry is opgesteld.

② In Engelse en Franse wateren is het dragen van een mondkapje verplicht (in NL wateren niet). Vanaf 10 juli hoef je in VK niet meer in thuisquarantaine. Zolang VK op oranje staat geldt voor Britten in NL wel een dringend advies tot thuisquarantaine.

Toelichting riviercruise: De riviercruisevaart opereert op basis van het protocol van de European Barge Union: "Guideline for a Minimum Standard for the Resumption of River Cruise in Europe under COVID-19". Oorspronkelijk was het protocol opgesteld door de Nederlandse branchevereniging CBRB. RIVM en GGD vinden deze te summier en hebben inmiddels concreet aangegeven op welke punten het protocol verbetering behoeft. Dit is teruggelegd bij de branche, zodat het protocol kan worden verbeterd.

① **Toelichting bus/touringcar:** Het protocol is gebaseerd op het protocol voor het OV.

Toelichting auto: Nederlanders en buitenlandse toeristen worden door verschillende communicatiemiddelen geïnformeerd over de coronaregels in NL, zoals dringend advies om in thuisquarantaine te gaan als je uit een hoogrisicogebed komt.

BES en CAS eilanden

Op 1 juli jl. is de nieuwe verlenging van het vliegverbod BES aangekondigd. In de verlenging is een uitzondering van het verbod op luchtverkeer opgenomen voor Nederland, Frankrijk, Duitsland, België en Luxemburg, omdat zij niet langer tot de hoog-risico landen zijn te beschouwen.

Op 3 juli jl. is een brief gestuurd naar de bewindspersonen van IenW, EZK en BZK. In deze brief wordt verzocht tot de invoering van een reguliere vlucht die de eilanden in CN rechtstreeks met elkaar verbindt. Het voorstel is een tweewekelijkse vlucht tussen Bonaire en Sint Eustatius, met directe aansluiting via Sint Eustatius naar Saba. Door de korte landingsbaan op Saba, is er geen directe verbinding tussen Saba en Bonaire mogelijk. Momenteel vinden er geen reguliere vluchten plaats tussen de CN-eilanden en is de afhankelijkheid van Sint Maarten groot. Zeker gelet op de epidemiologische situatie op Sint Maarten -inclusief voornemens tot openstelling voor o.a. Verenigde Staten -en het reeds begonnen orkaanseizoen maakt het ontbreken van deze connectiviteit Saba en Sint Eustatius extra kwetsbaar.

Door het inzetten van een rechtstreekse luchtverbinding wordt mede getracht de toeristische sector van de drie eilanden een impuls te geven. Vanuit Saba en Sint Eustatius is vanaf 1 juli jl. het inreisbeleid versoepeld inhoudende dat toeristen welkom zijn mits zij zich minimaal 14 dagen voorafgaand aan hun reis op Bonaire, Curaçao of Saba/Sint Eustatius bevonden. Vooralsnog geldt dit ook nog voor Aruba. Voor Bonaire geldt dat de eerste vluchten uit Amsterdam weer zijn verwelkomd.

CAS:

Curaçao

Sinds 1 juli jl. zijn de grenzen open voor een aantal middelmatige risicolanden. De richtlijnen waar de reiziger rekening mee moet houden is dat de reiziger 14 dagen voor vertrek geen ander land of stad met een hoog risico voor Covid-19 heeft bezocht. Verder moet er maximaal 72 uur voor vertrek een negatieve PCR-test worden overlegd. Tot slot moeten passagiers een verzekering hebben en bij aankomst een Passenger LocationCard invullen.

Aruba

Inmiddels mogen reizigers uit verschillende gebieden met een laag corona-gehalte naar Aruba komen onder de voorwaarden dat ze kort voor of direct na aankomst negatief getest worden op het virus. Ze moeten een verplichte verzekering afsluiten voor de bijkomende kosten van een eventuele besmetting. De grenzen met de Verenigde Staten zijn sinds vrijdag **10 juli** a.s. open gegaan, maar dan met verder aangescherpte vereisten voor de 24 Amerikaanse staten die met een verhoogd risico op Covid-19 kampen. Toeristen uit de Amerikaanse staten bestempeld als risicogebied voor Covid-19 mogen alleen naar Aruba komen als ze negatief getest zijn op het virus. De groeiende aantal besmettingen in een deel van de Verenigde Staten heeft de regering doen besluiten strengere maatregelen te nemen voor de toelating van deze toeristen.

Sint Maarten

Passagiers moeten een Covid-19 PCR-test afleggen met bewijs van negatieve resultaten die niet ouder zijn dan 72 uur voorafgaand aan de reis. Kinderen van 10 jaar en jonger zijn hiervan vrijgesteld. Verder moeten alle aankomende en vertrekkende passagiers te allen tijde een gezichtsmasker op de luchthaven dragen. Tot slot zijn er verplichte temperatuurcontroles bij aankomst. Passagiers die symptomen vertonen, worden onderworpen aan een Covid-19-sneltest tegen extra kosten voor de reiziger. De opening van de grenzen met de Verenigde Staten is uitgesteld naar 15 juli 2020.